

Vánoce bez domova: 62 000 dětí v bytové nouzi čeká na pomoc, Zákon o podpoře bydlení stagnuje

19. 12. 2024

Závěr roku je časem bilancování a vyhodnocování toho, co se povedlo a co se nepovedlo. Vládě se navzdory závazku v [Programovém prohlášení](#) a dostatečnému počtu hlasů v Parlamentu stále nepodařilo splatit legislativní dluh a schválit Zákon o podpoře bydlení. Na potřebnost přijetí zákona dlouhodobě upozorňuje také iniciativa Za bydlení.

Tento zákon je přitom nezbytnou součástí systémového řešení jednoho z nejpálčivějších problémů, které Česká republika má – vyloučení ze standardního bydlení. V bytové nouzi se dnes podle [Zprávy o vyloučení z bydlení 2024](#) nachází 161 000 lidí včetně 62 000 dětí. Zástupci a zástupkyně odborné veřejnosti a samospráv sdružení v iniciativě [Za bydlení](#) se shodují, že bez funkčního Zákona o podpoře bydlení se situace nezlepší. Naopak do bytové nouze se budou propadat další z 1,6 milionu obyvatel, kteří již dnes mají problémy s bydlením a hrozí jim jeho ztráta. Česká republika totiž za stávajících podmínek nejenom že neumí nabídnout systémovou pomoc domácnostem v bytové nouzi, ale neumí řešit ani její prevenci.

I když fungující nástroje a „recept“ na ukončování bytové nouze známe, nadále ji dostatečně neřešíme. Jako společnost tak ubližujeme sami sobě. Z bytové nouze, chybějící prevence a stávajícího legislativního vakua totiž profitují především obchodníci s chudobou. My ostatní doplácíme na negativní dopady bytové nouze na vzdělávání a ohrožení dětí, domácí násilí, kriminalitu, bezpečí, participaci na trhu práce, závislosti, stigmatizaci, sociální kohezi a celkově kvalitu života v naší zemi. I velmi [konzervativní odhady, čistě monetizovaných nákladů bytové nouze](#), říkají, že neřešení bytové nouze stojí daňové poplatníky 11 miliard korun ročně.

„Vzhledem k politickým průtahům [vyzýváme zákonodárce a zákonodárkyně](#) všech politických stran zastoupených v Parlamentu, aby přistoupili zodpovědně a v souladu s evidence-based politikou k projednání návrhu Zákona o podpoře bydlení a pomohli ho ve smysluplné podobě, tedy co nejdříve vůči [parametrům vládního návrhu z června tohoto roku](#), schválit ve stávajícím volebním období,“ poukazuje na palčivost problému Mikoláš Opletal, Advocacy Officer iniciativy Za bydlení.

„Nesouhlasíme s deklarovaným záměrem vládní koalice redukovat síť kontaktních míst pro bydlení z 205 na 115. Je to podle nás v rozporu s principy účinné prevence a řešení bytové nouze, jakými jsou nízkoprahovost, plošnost, včasnost a dostupnost. Do jasněho systémově nastaveného modelu, kdy mělo být kontaktní místo zřízeno na každé obci s rozšířenou působností, je vnášen systém výjimek, opt-in, ještě před tím, než vůbec systém začal fungovat. Bylo by vhodnější zvolit opt-out, když se ukáže, že

Spolufinancováno
Evropskou unií

pobočky kontaktních míst pro bydlení obyvatelé některých ORP a obcí v okolí skutečně nepotřebují – a v budoucnu potřebovat nebudou,“ říká koordinátorka iniciativy Za bydlení Katarína Šrámková.

Zároveň iniciativa Za bydlení připomíná klíčový význam sítě kontaktních míst pro bydlení zřizovaných v obcích s rozšířenou působností, které, mimo jiné s ohledem na povinnosti obcí uspokojovat potřeby svých obyvatel v oblasti bydlení, tvoří jakousi „kostru“ navrhovaného systému podpory bydlení. Primární rolí kontaktních míst je totiž poskytovat podporu při řešení těžkých životních situací, kdy lidem hrozí ztráta bydlení nebo o toto bydlení již přišli a potřebují rychle pomoci s tím, aby neskončili na ulici nebo v nevyhovujícím bydlení, často v rukách obchodníků s chudobou. V praxi to znamená kromě poskytování poradenství, koordinaci a navazování potřebných služeb v území (nad rámec zabydlování a asistence, které zákon zavádí). To, že tento model podpory bydlení úspěšně funguje, je v Česku [odpilotováno na několika kontaktních místech po celé zemi](#).

Je nezbytné důvěřovat osvědčeným nástrojům a analýzám, včetně důkladného [hodnocení dopadů regulace \(RIA\) k návrhu zákona](#), namísto vymýšlení ad hoc řešení, jako je zapojení poboček České pošty nebo Úřadu práce. Tato řešení opomíjejí klíčové skutečnosti, jako jsou stávající sociální pracovníci na ORP, nefunkčnost Úřadu práce jako podpůrného orgánu, či skutečnost, že podle [výzkumu MPSV](#) by se až 84 % lidí se žádostí o pomoc v bydlení obrátilo na kontaktní místa zřízená obcemi.

Kontaktní osoba za iniciativu Za bydlení:

Mikoláš Opletal

+420 774 645 467

Mikolas.opletal@socialnibydeni.org

Iniciativa Za bydlení spojuje více než 50 jednotlivců a organizací z nevládního, akademického i veřejného sektoru. Už od minulého volebního období se snaží vyvolat a vést konstruktivní veřejnou a politickou debatu o problému bytové nouze a zhoršující se dostupnosti důstojného bydlení v Česku. Jejím hlavním cílem je prosadit fungující institucionální a legislativní model, který zabrání propadu lidí na ulici či do sítě obchodníků s chudobou.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**